

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący)

SSN Mariusz Załucki (sprawozdawca)

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa M.T.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu

w Szczecinie

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 17 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej

w Warszawie,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 1 marca 2022 r. I ACa 625/20,

1. odrzuca zażalenie;

**2. oddala wniosek adwokata K.H. o przyznanie kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 marca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie odrzucił skargę kasacyjną powódki M.T. od postanowienia tegoż Sądu z 14 stycznia 2022 r., którym odrzucono zażalenie powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 listopada w przedmiocie odrzucenia apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 18 czerwca 2020 r., wydanego w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Szczecinie.

Sąd odrzucający skargę wskazał, że w myśl art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje jedynie od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Natomiast od orzeczenia w przedmiocie odrzucenia zażalenia w przedmiocie odrzucenia apelacji skarga nie przysługuje. Ponadto skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu ze względu na złożenie jej osobiście przez powódkę, z pominięciem wymagań przewidzianych w art. 87¹ k.p.c.

Powódka – za pomocą pełnomocnika z urzędu - zaskarżyła postanowienie Sądu Apelacyjnego zażaleniem, w którym zarzuciła naruszenie art. 398⁶ § 1 k.p.c., polegające na braku wezwania powódki do usunięcia braków w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Przed wszystkim w okolicznościach sprawy zażalenie nie przysługuje.

Sąd odrzucający skargę kasacyjną prawidłowo ocenił brak jej dopuszczalności, jak też obowiązek dochowania przymusu adwokacko-radcowskiego (art. 87¹ § 1 k.p.c.) przy jej wniesieniu. Pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. podlegają – w zależności od ich charakteru albo zwrotowi bez wezwania do usunięcia braków (art. 130 § 5 k.p.c.), albo - na zasadach ogólnych i również bez wdrażania procedury naprawczej - odrzuceniu, jako niedopuszczalne, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (skarga kasacyjna) lub na podstawie tych samych przepisów w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. (zażalenie).

Nieusuwalność wady skargi, polegającej na jej wniesieniu przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej, która skutkuje koniecznością jej odrzucenia bez możliwości jej sanowania została potwierdzona w licznych judykatach Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienia SN z 13 lipca 2022 r., III CZ 229/22; z 14 czerwca 2022 r., III CZ 197/22; z 24 marca 2022 r., III CZ 120/22).

Ponadto, postanowienie o odrzuceniu zażalenia nie jest tym, od którego przysługuje skarga kasacyjna - w myśl art. 398¹ § 1 k.p.c. Skoro zaś w sprawie nie przysługiwała skarga kasacyjna to niedopuszczalne jest także zażalenie, które zostało wywiedzione w realiach niniejszej sprawy.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Sąd Najwyższy oddalił także wniosek pełnomocnika z urzędu o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego od wielu lat utrwalone jest już stanowisko, że czynności pełnomocnika z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienia SN: z 14 sierpnia 1997 r., II CZ 88/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 40; z 12 lutego 1999 r., II CKN 280/98; z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123; z 18 marca 1999 r., I CKN 1046/97, OSNC 1999, nr 10, poz. 178; z 16 marca 2000 r., I PZ 86/99; z 10 grudnia 2001 r., I PKN 248/01, OSNAPIUS 2002, nr 9, poz. 5; z 20 września 2007 r., II CZ 60/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41; z 20 lipca 2016 r., II CNP 5/16; z 11 stycznia 2017 r., IV CZ 80/16; z 11 stycznia 2017 r., IV CZ 81/16; z 31 stycznia 2018 r., I CZ 146/17; z 6 lutego 2020 r., II CZ 73/19, a także uchwała składu siedmiu sędziów SN z 21 września 2000 r., III CZP 14/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 21).

Zgodnie z art. 118 § 5 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. jeżeli adwokat lub radca prawny ustanowiony w sprawie, nie stwierdza podstaw do wniesienia zażalenia, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić na piśmie o tym stronę oraz sąd. Do zawiadomienia adwokat lub radca prawny dołącza sporządzoną przez siebie opinię o braku podstaw do wniesienia zażalenia. Wynika z tego jednoznacznie, że pełnomocnik z urzędu nie powinien wnosić niedopuszczalnego zażalenia, ale sporządzić opinię o braku podstaw do jego wniesienia, a ewentualna wola mocodawcy czy wskazanie w ustanowieniu pełnomocnika dla strony nie ma w tym wypadku decydującego znaczenia.

Nie budzi wątpliwości, że wniesienie zażalenia, która podlegało odrzuceniu, ze względu na jego niedopuszczalność, wyklucza przyjęcie, iż pełnomocnik z urzędu dochował należytej staranności przy jego konstruowaniu. Wniesione przez

pełnomocnika zażalenie, jako sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie może być uznane za udzielenie pomocy prawnej, a tym samym zgodnie z utrwalonym już poglądem nie upoważnia go do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (zob. postanowienie SN z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, Nr 3, poz. 41). Dlatego także wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej został oddalony.

as